

*A Magyar Köztársaság
Miniszterelnöke*

Tisztelt Professzor Úr!

Kedves Barátom!

Engedd meg, hogy ismét megkeresselek levelemmel. Legyen szabad emlékeztetnem az 1991. április 23-án kelt levelemre, amelyben megírtam Nektek - Eckhardt Sándor, Kiss János, Németh György, Rák Kálmán, Schultheisz Emil és Szilágyi László professzoroknak - az álláspontomat a kezeléssel kapcsolatban. Emlékeztetőül mellékelem a szövegét másolatban.

Most újra választ elém kerültem. Az 1991. november 30-án megtartott konzilium után tudomásul vettem a közlést, az újabb vizsgálatok szerint az alapbetegségem (non-Hodgkin) tünetei újra megjelentek, ez alkalommal a gyomromban. A több hónapos tünetmentesség, amiről a feltehető kérdésre (a taxis-blokád évfordulóján Feledy Péternek) kedvezően nyilatkozhattam, véget ért. Teljesen világossá tettétek előttem az álláspontomat, a betegségem súlyosságát és annak várható következményeit. Felvilágosítottatok a szükségesnek vélt kezelés módozatairól, arról, hogy annak alkalmazása jobb esélyt adna a gyógyulásra vagy életem meghosszabbítására. Tudomásul vettem tehát azt, hogy ennek elmaradása hátrányos következményekkel jár és az életem megrövidítését jelenti.

Ennek ellenére - mindent megfontolva és mérlegelve - ismét úgy döntöttem, hogy nem vetem alá magamat az ajánlott kezelésnek (kemoterápia). A fentiek ismeretében - saját felelősségem tudatában - a lokális sugárkezelést fogadom el egyedüli kezelési módként, annak kockázatával együtt. Tehát azzal is tisztában vagyok, hogy nagyobb esélyem van a gyomrom

"kilyukadására" mint annak elmaradására. Ezt a lokális sugárkezelést 1992. január 2-től vállalom, felkészülve lelkiileg és budapesti tartózkodással a jelzett időszakban az azonnali műtétre.

Mindent megfontolva - orvostörténészként is némi orvosi szemléletet elsajátítva - tudom, hogy semmi nem nyújt már garanciát a végrehajtott kemoterápia és sugárkezelés után a tünetmentesség megszünése jelzi a prognózist. Előző levelemben megírtam, hogy reám most van szükség és amíg alkalmas vagyok feladatom ellátására, addig eleget teszek hivatásomnak.

Rövid távon most el kell fogadtatni 1991. december 31-ig a költségvetést a parlamentnek, mert ettől függ az ország finanszírozhatósága (IMF stb.), alá kell írnom decemberben a magyar-szovjet, -orosz, -ukrán bilaterális megállapodást, találkoznom kell Jelcinnel és alá kell írnom az Európai Közösséggel a társulási szerződést; le kell bonyolítanom az MDF országos gyűlését, csak néhányat említve a halaszthatatlan feladataimból. Ezért a lokális sugárkezelésnek január 2-től vethetem csak alá magamat, továbbá ezt a karácsonyt még szeretném viszonylag ép állapotban eltölteni és biztonságot sugározni a világnak és az országnak, megtartva a bizalmat és hitelképességet minden értelemben.

Nem szeretnék most ismét arról írni, hogy mi a felelősségem és mit érzek. Boldog lettem volna, ha a teljes választási ciklust kitöltve, elvégezve az átalakulás nehéz feladatát, az ország szuverenitásának visszaszerzése után végrehajthatom az európai integrációhoz való kapcsolódását, folytatva a széles körű nemzetközi beágyazottságunkat és a NATO-val való biztonsági együttműködést, rendbe tehetem saját munkásságom befejezetlen részét, leírhatom és megörökíthetem mindazt, amit reám hagyott apám és magam megéltem. Még valamit megkísérlek elvégezni, legalábbis irányítani az elvégzését.

Bízom abban, hogy még ad az Uristen annyi időt, hogy rendben átadjam a dolgokat, irányt szabhassak és barátaim átvehessék a feladataimat. Örülni fogok, ha emlékem tovább él barátaimban, tanítványaim emlékezetében és nemzedékek hosszú sorában a családomban és mindazokban akik szerettek és akiket én is szerettem.

Munkásságomban egyetlen olyan sort sem irtam le, egyetlen olyan cselekedetem sem volt, amit restellnem kellene. Történelmi, művelődéstörténelmi és orvostörténelmi munkásságom megmarad a katalógusfiókokban, a Semmelweis Orvostörténelmi Múzeum, Könyvtár és Levéltár, a Magyar Orvostörténelmi Társaság, az Orvostörténelmi Közlemények és sok más nemzetközi elismerés jelzi, talán nem vesztegettem el az időmet.

Közéleti pályámat, amire tulajdonképpen 16 éves korom óta készültem, majd megírtam a történelem. Ennek rövid összegezését talán majd még megörökítem és lesznek olyan híveim, akik segítenek az igaz kép kialakításában. Valójában sohasem akartam törődött öregemberként élni, gyermekként katonai pályára szántak és annak is készültem. Szívesebben halnék meg katonaként vagy egy jól sikerült merénylet áldozataként (ami másokat nem érint), mint egy ilyen nyomorult betegségben. Még semmit sem tudtam betegségemről, amikor 1990 nyarán, brüsszeli utamon Batthyány Lajost és Teleki Pált neveztem meg elődeim közül a példaképemnek, róluk emlékeztem meg bemutatkozó beszédemben és Teleki halálának 50. évfordulóján.

Mindennel leszámolva, de minden depresszió nélkül (talán jelezte a konzilium napján, a közlést követő TV-interjú velem) folytatom munkám. Kérem továbbra is a teljes őszinteséget, mert pontosan kell tudnom, hogy mire számíthatok, mert nem rólam van szó, hanem Magyarországról, miniszterelnöki felelősségemről, valamint az MDF és a nemzeti centripártok működőképes koalíciójáról. Körülöttünk minden instabillá válhat, történelmi veszélyek és lehetőségek víziója jelenik meg előttünk.

Kedves Barátaim! Örök hálával tartozom Nektek, mert meghosszabbítottátok az életemet 1990/91-ben. Nemcsak a betegséget gyógyítottátok, hanem az embert is. Tiltakoztatok az ellen, hogy nem vállalom a jobb esélyt adó, de a munkám folytatását korlátozó, majd lehetetlenné tevő kezelést. Még akartatok mindent tenni az ember meggyógyítása érdekében, de nekem a miniszterelnöki teendők ellátása a feladatom, erre esküdtem fel mint egy katona. Ez elé nem helyezhetem a magam személyes érdekét. Ha nem lesz más esélyem, akkor talán - a dolgok jó előkészítése mellett - a halálom is szolgálatot tehet az emberi érzések, a nemzeti elkötelezettség és a nemzeti egység érdekében. Elszánt, kemény munkabíró embernek, a halált a haza érdekében bármikor vállaló embernek nevelt nagyapám, apám, anyám és a Piarista Gimnázium. Ha észre fogom venni, hogy a betegségtudatom rossz hatással van a döntési képességemre, fogom tudni a kötelességemet.

Köszönettel és baráti kézzszorítással

Budapest, 1991. december 5.

(Antall József)